

**ՎԱՐԱԿԻՉ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ,
ՄՆՆԴԱՅԻՆ ԵՎ ՔԻՄԻԱԿԱՆ
ԹՈՒՆԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ
ՀԱՄԱՃԱՐԱԿԱՅԻՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿ**

ՄԱՐՏ 2019 թ.

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

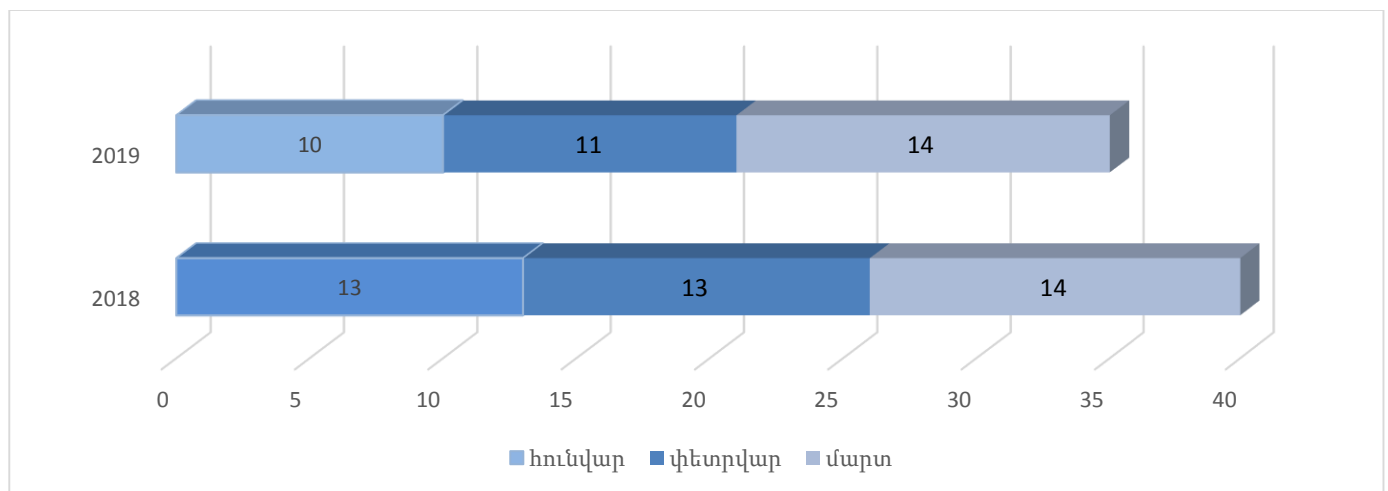
ԱՐՁԱՆԱԳՐՎԱԾ ՎԱՐԱԿԻՉ ԵՎ ՈՉ ՎԱՐԱԿԻՉ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ, ԹՈՒՆԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

2019թ. մարտ ամսվա ընթացքում Հայաստանի Հանրապետությունում I խմբի միկրոօրգանիզմներով հարուցված, հանրային առողջապահության ոլորտում միջազգային նշանակության արտակարգ իրավիճակ առաջացնելու ներուժ ունեցող հիվանդություններ չեն արձանագրվել:

Հատուկ վրանգավոր վարակներ

Բրուցելոզ

2019թ. մարտին հանրապետությունում արձանագրվել է բրուցելոզի 14 դեպք, որից 1-ը՝ Արարատի, 3-ը՝ Արմավիրի, 2-ը՝ Կոտայքի, 3-ը՝ Սյունիքի, 3-ը՝ Վայոց Ձորի մարզերում և 2-ը՝ Երևան քաղաքում: Յուրաքանչյուր դեպքի մասին տեղեկատվություն է տրամադրվել ՀՀ կառավարությանն ենթակա սննդամթերքի անվտանգության տեսչական մարմին՝ կենդանիների շրջանում համապատասխան միջոցառումներ կազմակերպելու համար:

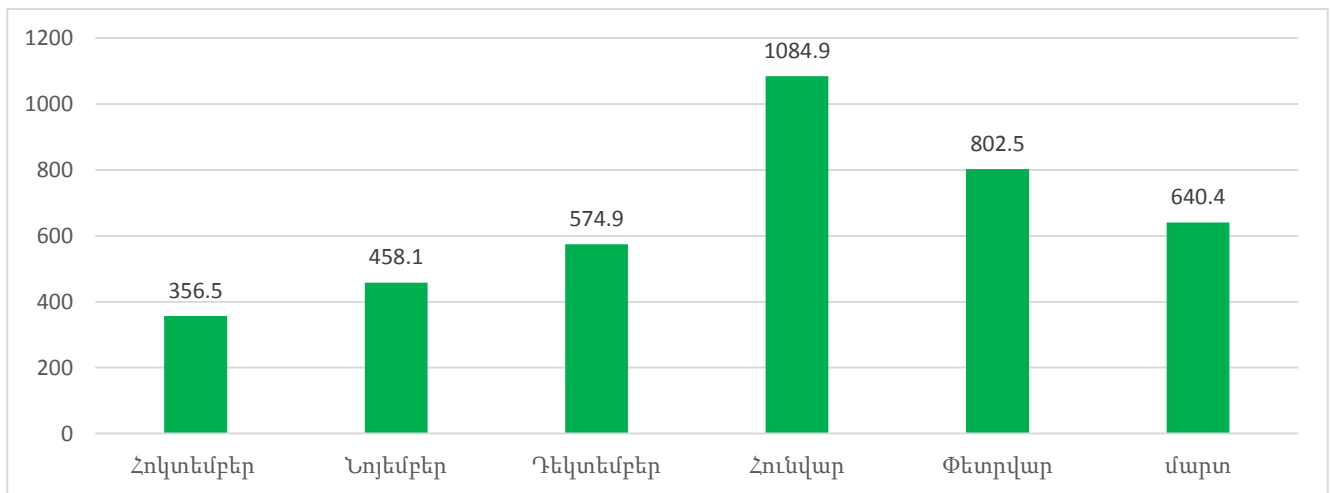
Գծապատկեր 1. Հայաստանի Հանրապետությունում 2018-2019 թթ. հունվար-մարտ ամիսներին արձանագրված բրուցելոզի դեպքերը

Գծապատկերի տվյալները վկայում են այն մասին, որ հանրապետությունում 2019թ. մարտին արձանագրված բրուցելոզ հիվանդության դեպքերը նախորդ ամսվա համեմատ աճել են ընդամենը 3 դեպքով, իսկ 2018թ. նույն ժամանակահատվածի համեմատ ցուցանիշը չի փոխվել:

Օղակաթիլային վարակներ

Գրիպ և Սուր շնչառական վարակ

2019թ. մարտ ամսին Հայաստանի Հանրապետության տարածքում է գրանցվել սուր շնչառական վարակներով՝ (այսուհետ՝ ՍՇՎ), պայմանավորված հիվանդացության ցածր ակտիվություն: ՍՇՎ դեպքերը նախորդ ամսվա համեմատ նվազել են՝ 1.2 անգամ: Ընդհանուր ՍՇՎ ախտորոշվածների 70%-ը հոսպիտալացվել են հանրապետության տարբեր բժշկական կենտրոններում: Հիմնականում առավել շատ դեպքեր արձանագրվել են 0-4 տարեկանների շրջանում, չնայած աճ է գրանցվել նաև 30-ից բարձր տարիքային խմբերում: 2019թ մարտ ամսվա հիվանդացիության ընդհանուր ցուցանիշը 2018թ. նույն ժամանակահատվածի համեմատ աճել է 1.1 անգամ:

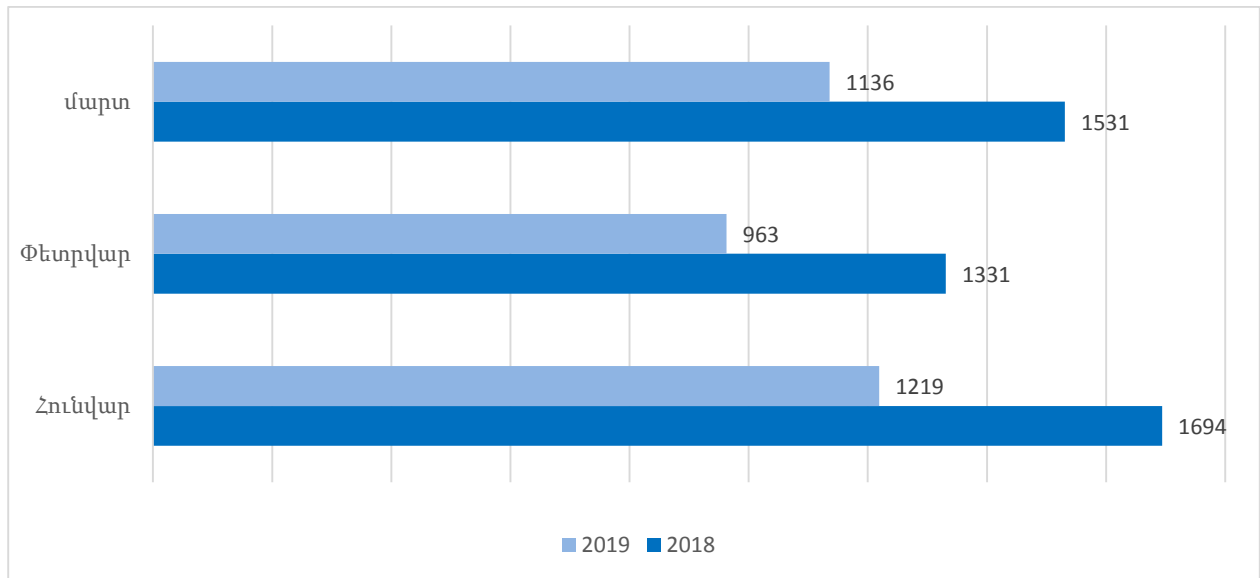
Գծապատկեր 2. 2018-2019 թթ. հոկտեմբեր – մարտ ամիսների ընթացքում արձանագրված սուր շնչառական վարակների հիվանդացության ցուցանիշն ըստ 100.000 բնակչի

Մարտ ամսվա ընթացքում գրիպանման հիվանդություններից և ծանր սուր շնչառական վարակներից հետազոտվել է 172 նմուշ: Լաբորատոր հետազոտության արդյունքում արձանագրվել է գրիպի Ա տեսակի H1N1 ենթատեսակի 38 դեպք, գրիպ Ա տեսակի H3 ենթատեսակի 23 դեպք: 2018թ-ի նույն ժամանակահատվածում դետրային համաճարակաբանական հսկողության շրջանակներում հետազոտված նմուշներից արձանագրվել է գրիպ Բ տեսակի՝ 21 դեպք, գրիպի Ա տեսակի H1N1 ենթատեսակի՝ 75 դեպք:

Այլ օդակաթիլային վարակներ (ջրծաղիկ, քուբեշ, վարակային մոնոնուկլեոզ)

Ջրծաղիկ

Համաձայն վերլուծության տվյալների՝ 2019թ. մարտին արձանագրված ջրծաղիկ դեպքերը նախորդ ամսվա համեմատ աճել են 1.1 անգամ, իսկ 2018թ նույն ժամանակահատվածի համեմատ նվազել՝ 1.3 անգամ:

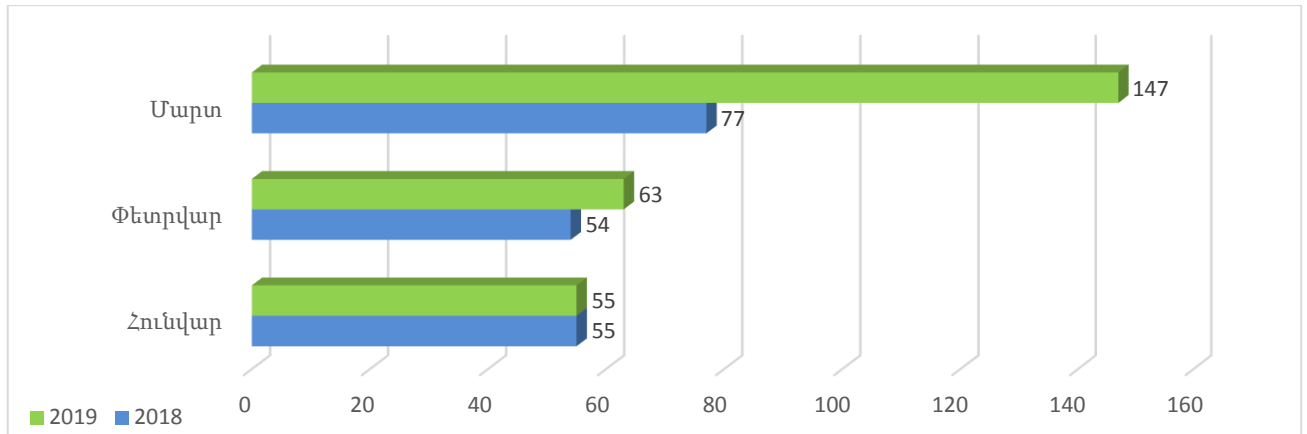
Գծապատկեր 3. Հայաստանի Հանրապետությունում 2018 և 2019 թթ հունվար-մարտ ամիսներին արձանագրված ջրծաղիկ դեպքերը

Ընդհանուր առմամբ դեպքերի 89.1% արձանագրվել է 0-18 տարեկանների շրջանում, որից 43.9%-ը 0-6 տարեկան երեխաների շրջանում, կազմակերպ կոլեկտիվներում: Դեպքերի մեծ մասը՝ 79.7% արձանագրվել է քաղաքաբնակ բնակչության շրջանում, որտեղ առկա են պայմաններ մարդկանց ավելի սերտ շփման համար: Նշված ժամանակահատվածում հղիների շրջանում արձանագրվել է ջրծաղիկ 3 դեպք, որոնց մասին տեղեկատվությունը տրամադրվել է ՀՀ ԱՆ մոր և մանկան վարչություն:

Ընտանեկան և կազմակերպ օջախներում հնարավորության սահմաններում առաջին դեպքերը մեկուսացվում են և հսկողություն է սահմանվում հիվանդի հետ շփված երեխաների նկատմամբ:

Քույթեշ

2019թ. մարտին արձանագրված քույթեշի դեպքերը նախորդ ամսվա համեմատ աճել են 2.3 անգամ, 2018թ. նույն ժամանակահատվածի համեմատ՝ 1.9 անգամ:

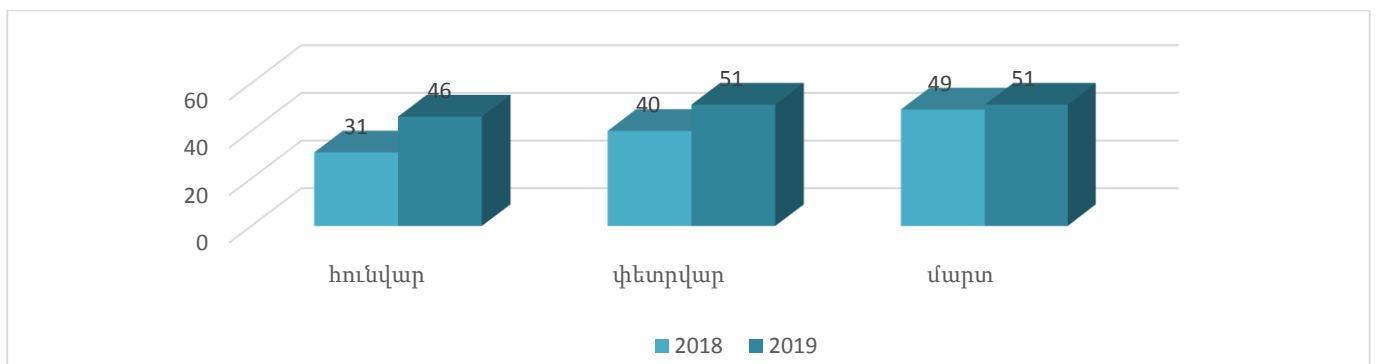

Գծապատկեր 4. Հայաստանի Հանրապետությունում 2018 և 2019 թթ. հունվար-մարտ ամիսներին արձանագրված քույթեշի դեպքերը

Առավել շատ դեպքեր արձանագրվել են 3-6 տարեկան երեխաների շրջանում՝ 95 դեպք, ինչը կազմում է արձանագրված ընդհանուր դեպքերի թվի 64.6%-ը: Դեպքերի մեծ մասը արձանագրվել է քաղաքաբնակ բնակչության շրջանում՝ 88.4%, որտեղ առկա են պայմաններ մարդկանց ավելի սերտ շփման համար: Բոլոր դեպքերն ենթարկվել են համաճարակաբանական հետազոտության, որի նպատակն է հնարավոր վարակի աղբյուր հանդիսացող հիվանդության ջնջված ձևերով հիվանդների հայտնաբերումը, կանխելով վարակի հետագա տարածումը:

Վարակային մոնոնուկլեոզ

2019թ. մարտին արձանագրված վարակային մոնոնուկլեոզի դեպքերի թիվը նախորդ ամսվա համեմատ մնացել է անփոփոխ, իսկ 2018թ. նույն ժամանակահատվածի համեմատ աճել՝ 1.0 անգամ:

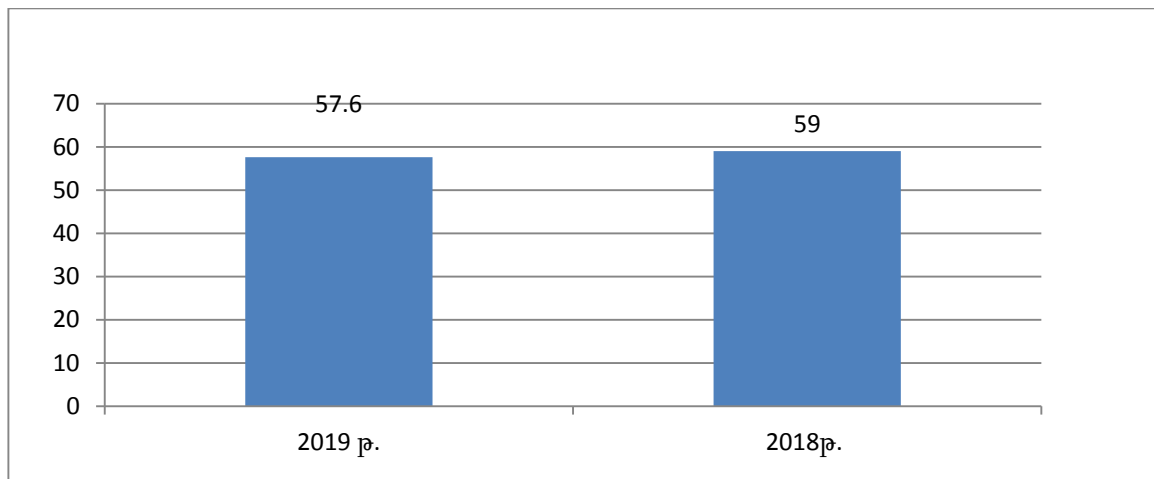

Գծապատկեր 5. Հայաստանի Հանրապետությունում 2018 և 2019թթ հունվար-մարտ ամիսներին արձանագրված վարակային մոնոնուկլեոզի դեպքերը

Նշված ժամանակահատվածում արձանագրվել է մոնոնուկլեոզի 51 դեպք, որից 76.4% կազմում են 0-18 տարեկան երեխաները: Բոլոր դեպքերի հայտնաբերման ժամանակ իրականացվել է համաճարակաբանական հետազոտություն՝ ուղղված հիվանդի շրջապատում հիվանդների և վարակակիրների հայտնաբերմանը և մեկուսացմանը:

Աղիքային վարակիչ հիվանդություններ

Հայաստանի Հանրապետությունում 2019թ մարտ ամսին արձանագրվել է աղիքային վարակիչ հիվանդությունների 650 դեպք, որից 173 դեպքն արձանագրվել է Երևան քաղաքում, 477-ը՝ մարզերում: 2018թ նույն ժամանակահատվածի համեմատությամբ աղիքային վարակներով հիվանդացությունը աննշան նվազել է:

Գծապատկեր 6. Աղիքային վարակների հիվանդացությունը 2018-2019թթ. հունվար- մարտ ամիսներին

2019թ փետրվար ամսվա համեմատ (573 դեպք) աղիքային վարակներով հիվանդացությունը աճել է մոտ 1.1 անգամ:

Արձանագրված աղիքային վարակիչ հիվանդությունների օջախներում իրականացվել են համաճարակաբանական հետազոտություններ և հակահամաճարակային միջոցառումներ՝ վարակի հետագա տարածումը և բռնկումների առաջացումը կանխարգելելու նպատակով:

2019թ մարտ ամսին Հայաստանի Հանրապետությունում աղիքային վարակիչ հիվանդությունների բռնկումներ չեն արձանագրվել:

Իմունականիսարգելում

Հայաստանի Հանրապետությունում կառավարելի վարակիչ հիվանդությունների առումով իրավիճակը բարենպաստ է: 2019թ մարտ ամսին հանրապետությունում արձանագրվել է կարմրուկի 4 բերովի դեպք (երկուսը՝ Ուկրաինայից, երկուսը՝ Վրաստանից), կապույտ և հարկապույտ հազի 3 դեպք՝ չպատվաստած և թերի պատվաստված անձանց շրջանում:

1 տարեկան երեխաների շրջանում պատվաստումներում ամբողջական ընդգրկվածության միջին հանրապետական ցուցանիշը մարտ ամսին կազմել է 89% (նպատակային ցուցանիշը՝ 90%): 2 տարեկան երեխաների շրջանում պատվաստումներում ամբողջական ընդգրկվածության միջին հանրապետական ցուցանիշը կազմել է 91% (նպատակային ցուցանիշը՝ 90%): 7 տարեկան երեխաների շրջանում պատվաստումներում ամբողջական ընդգրկվածության միջին հանրապետական ցուցանիշը կազմել է 96% (նպատակային ցուցանիշը՝ 90%):

Բնակչության շրջանում պատվաստումներում ընդգրկվածության բարձր ցուցանիշների շարունակական ապահովումը կնպաստի հանրապետությունում կառավարելի վարակիչ հիվանդությունների առումով բարենպաստ համաճարակային իրավիճակի պահպանմանը:

Վիրուսային հեպատիտներ

Հայաստանի Հանրապետությունում մարտ ամսին արձանագրվել է սուր վիրուսային հեպատիտի 5 դեպք: Նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ սուր վիրուսային հեպատիտի հիվանդացության ցուցանիշը աճել է 5 անգամ:

Վարակման հավանական պատճառները և ուղիներն են սեռական ուղին և բժշկական միջամտությունները (ատամնաբուժական):

Քիմիական թունավորումներ

Հայաստանի Հանրապետությունում մարտ ամսվա ընթացքում արձանագրված քիմիական թունավորումների 39.9%-ը գրանցվել է Երևան քաղաքում, իսկ 60.1%-ը՝ մարզերում: Արձանագրված դեպքերի գերակշիռ մասը՝ 34.1%-ը առաջացել է օրգանական լուծիչների, շմոլ գազի և այլ կենցաղային նյութերի թունավոր

ազդեցությունից, 25.6%-ը՝ ակոհոլային թունավորումներից՝ ակոհոլի բարձր չափաբաժինների ընդունումից, 22.8%-ը՝ դեղամիջոցներով թունավորումներից՝ ինքնաբուժման և ծնողի անուշադրության հետևանքով, 4.5%-ը՝ թունավոր կենդանիների խայթոցի արդյունքում, 7.2%-ը՝ օճառների և լվացող նյութերի թունավոր ազդեցությունից, 4.03%-ը՝ թունաքիմիկատների և 1.8%-ը՝ այլ և չճշտված ծագման թունավոր նյութերի ազդեցությունից:

2019թ մարտ ամսին նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ քիմիական թունավորումների հիվանդացության ցուցանիշը աճել է 1.07 անգամ:

Մակարածային հիվանդություններ

Հանրապետությունում 2019թ. մարտ ամսին մալարիայի համաճարակային իրավիճակը հանգիստ էր, մալարիայի բերովի դեպքեր չեն արձանագրվել: Արձանագրվել է ընդերային լեյշմանիոզի 3 դեպք՝ Լոռու մարզի ք.Թումանյանից, Արարատի մարզի ք.Մասիսից և ք.Երևանի Ավան-Առինջ տարածաշրջանից:

Սննդային թունավորումներ

Հանրապետության տարածքում մարտ ամսին արձանագրվել է սննդային թունավորման 3 դեպք՝ 6 տուժածով, որից բոտուլիզմի 1 դեպք՝ 4 տուժածով, սնկից թունավորման 1 դեպք՝ 1 տուժածով, և այլ մանրէային ծագման սննդային թունավորման 1 դեպք՝ 1 տուժածով: 0-14 տարեկան երեխաների շրջանում դեպքեր չեն արձանագրվել: Սննդային թունավորման դեպքերն արձանագրվել են Գեղարքունիքի, Կոտայքի և Արարատի մարզերում: Բոտուլիզմի պատճառ է հանդիսացել տնային պայմաններում պահածոյացված շուշանը, սնկից թունավորման պատճառ է հանդիսացել տուժածների կողմից հավաքած և սառնարանային պայմաններում պահված սունկը, իսկ այլ մանրէային ծագման սննդային թունավորման պատճառ է հանդիսացել գրիլը: Սննդային թունավորման դեպքերի վերջնական ախտորոշումը դրվել է համաճարակաբանական տվյալների և կլինիկական նշանների հիման վրա:

Սննդային թունավորման դեպքերի կանխարգելման նպատակով օջախներում իրականացվել է բժշկահիգիենիկ գիտելիքների տարածում՝ սննդային թունավորումների առաջացման պատճառների, կանխարգելման հիմնական սկզբունքների վերաբերյալ: Բնակչության իրազեկվածության բարձրացման նպատակով՝ սննդային

թունավորումների կանխարգելման վերաբերյալ, տարբեր լրատվամիջոցներով պարբերաբար իրականացվում է քարոզչություն:

Կատարող՝ Աննա Աղաջանյան
ԱՆ «ՀՎԿ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ» ՊՈԱԿ